

Προσκυνήσεως ημέρα του τιμίου Σταυρού δεύτε προς τούτον πάντες... (Ραφαήλ Χ. Μισιαούλης, θεολόγος)

/ [Πεμπουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

«Προσκυνήσεως ημέρα του τιμίου Σταυρού δεύτε προς τούτον πάντες...»[1]

Τρίτη Κυριακή των Νηστειών, γνωστή και ως Κυριακή της Σταυροπροσκυνήσεως, και η Αγία μας Εκκλησία εορτάζει την προσκύνηση του Τιμίου και Ζωοποιού Σταυρού. Μας προβάλλει τον Τίμιο Σταυρό, το Σύμβολο της πανανθρώπινης σωτηρίας, το εχέγγυο (εγγύηση) της Αναστάσεως, το όπλο του χριστιανού, την ελπίδα του κάθε πιστού, το ιερότερο σύμβολό της με τον οποίο κατέργησε την εξουσία του Άδου και λύτρωσε τον άνθρωπο από τη δουλεία του διαβόλου. Σκοπός της προσκυνήσεως του Τιμίου Σταυρού είναι να αντλήσουμε δύναμη, ενίσχυση και υπομονή, για να συνεχίσουμε τον πνευματικό μας αγώνα για το υπόλοιπο της Μεγάλης Τεσσαρακοστής και να αξιωθούμε τα

προσκυνήσουμε την τριήμερο Ανάσταση του Σωτήρα μας Ιησού Χριστού.

Στη σημερινή Ευαγγελική περικοπή, ο Χριστός απευθύνεται προς τους ανθρώπους και ορίζει τις προϋποθέσεις με τις οποίες μπορεί να γίνει κάποιος Χριστιανός. «Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν... »[2]. Δεν πιέζει κανένα, σέβεται την ελευθερία του ανθρώπου, η οποία είναι το διακριτικό γνώρισμα του ανθρώπου και η αληθινή αξία που έχει να επιδείξει ο άνθρωπος, και καλεί χωρίς εξαναγκασμό, να υποταχούμε στο άγιο θέλημά του. Ὅποιος επιθυμεί να ακολουθήσει τον Κύριο και να γίνει μαθητής του, θα πρέπει να απαρνηθεί τον αμαρτωλό εαυτό του, να σηκώσει το σταυρό του και έπειτα να Τον ακολουθήσει. Θα πρέπει να αποκόψει κάθε σχέση και επικοινωνία με τον παλιό άνθρωπο που φέρει εντός του, να νεκρώσει τα πάθη του και να αποφασίσει να υπομείνει για τον Ιησού θλίψεις, δοκιμασίες ακόμη και θάνατο, όπως οι τόσοι Ἅγιοί μας που κοσμούν τα τέμπλα και τους τοίχους των Ιερών μας Ναών. Ο Κύριος θέλει να μας δείξει ότι ο δρόμος της αυτοθυσίας, ο δρόμος της αγάπης, ο δρόμος μακριά από τον προσωπικό μας εγωισμό, είναι μεν δύσκολος, αλλά οδηγεί στη σωτηρία και την όντως ζωή.

Δύο είδη σταυρών, λοιπόν, προβάλλονται σήμερα ενώπιόν μας. Ο ένας είναι ο σταυρός που προσκυνούμε, στον οποίο σταυρώθηκε ο Σωτήρας του κόσμου. Ο

άλλος είναι ο σταυρός που πρέπει να σηκώσει ο κάθε άνθρωπος.

Από σύμβολο θανάτου, στον οποίο σταυρώνονταν οι κακούργοι και οι ληστές, όπως αναφέρεται στην Παλαιά Διαθήκη στους λαούς της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, μεταβάλλεται σε σύμβολο νίκης, δείχνοντας την πλουσιοπάροχη αγάπη του Χριστού προς τον άνθρωπο.

Στο σημερινό Ευαγγέλιο, ο Κύριος, σε όλους εκείνους που επιθυμούν τη σωτηρία τους, τους προσφέρει το σταυρό, το πιο πικρό φάρμακο για τη θεραπεία τους. Δεν τους οδηγεί όμως στο σταυρό πριν από Αυτόν. Τους καλεί να τον ακολουθήσουν, αφού πρώτα εκείνος έδωσε το παράδειγμα και κουβάλησε το σταυρό [3].

Τι είναι, όμως, ο Τίμιος Σταυρός για τους Ορθόδοξους Χριστιανούς;

Ο Σταυρός είναι το σύμβολο της θυσίας, το λύτρον της σωτηρίας της ψυχής μας, η εγγύηση της αιώνιας ζωής. Όμως, εκτός από σύμβολο θυσίας, θριάμβου και νίκης, είναι και σύμβολο πόνου και οδύνης για κάθε άνθρωπο. Η ζωή μας είναι συνυφασμένη με το πάθος και το Σταυρό. Ο Σταυρός του Χριστού είναι θυσιαστήριο. Πάνω σε αυτό θυσιάστηκε ο αμνός του Θεού. Είναι το όργανο με το οποίο νικήθηκε ο διάβολος, καταργήθηκε η αμαρτία και υπογράφηκε η πνευματική ελευθερία του ανθρώπου.

Ο Σταυρός είναι η ισχύς και η δόξα όλων των απ' αιώνος Αγίων. Ο Σταυρός είναι ιατήρας των παθών, εξολοθρευτής των δαιμόνων. Θανάσιμος είναι ο σταυρός για εκείνους, που τον σταυρό τους δεν τον μεταμόρφωσαν σε Σταυρό του Χριστού, που από τον σταυρό τους γογγύζουν κατά της Πρόνοιας του Θεού. Σταυρός είναι για εκείνους που τον μέμφονται και τον βλασφημούν και παραδίδονται στην απελπισία και την απόγνωση [4].

Ο Άγιος Θεοφάνης ο Έγκλειστος μας δίδει τη δική του απάντηση στο ερώτημα αυτό λέγοντάς μας ότι ο Τίμιος Σταυρός «Είναι όλες οι δοκιμασίες, τα εμπόδια και οι θλίψεις – που το μεγάλο βάρος τους ακουμπά στους ώμους μας εσωτερικά και εξωτερικά – καθώς βαδίζουμε το δρόμο της συνειδητής εκπλήρωσης των εντολών του Κυρίου. Ένας τέτοιος σταυρός είναι σε τέτοιο βαθμό αυτονόητος για τον Χριστιανό, ώστε όπου υπάρχει και Χριστιανός, υπάρχει κι ένας σταυρός, και όπου δεν υπάρχει σταυρός, εκεί δεν υπάρχει και Χριστιανός» [5].

Οι πιστοί πιστεύουν πως, κάνοντας το σημείο του σταυρού, σε όλες τους τις πράξεις και όλους τους δρόμους της ζωής τους, σε κάθε επαφή τους με την φύση και τους ανθρώπους, έχουν συναντιλήπτορα το Άγιο Πνεύμα. Υπάρχει μια ιδιαίτερη σχέση ανάμεσα στο σταυρό και το Άγιο Πνεύμα, γιατί ο σταυρός είναι η ανθρώπινη προσπάθεια καθαρμού, ενώ το Άγιο Πνεύμα είναι η εξαγιάζουσα θεία δύναμη. Και

τα δύο χρειάζεται να συμπορεύονται [6].

Ο Άγιος Γερμανός, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως εγκωμιάζοντας τον Τίμιο Σταυρό, ο οποίος προτίθεται για προσκύνηση των ευσεβών Χριστιανών, τον ονομάζει «βασιλική κλίνη» [7]. Κλίνη, πάνω στην οποία αναπαύθηκε ο Υιός και Λόγος του Θεού, ο Κύριός μας Ιησούς Χριστός, κατά τη φρικτή θυσία του Γολγοθά.

Αγαπητοί μου αδελφοί,

Να γνωρίζουμε ότι πίσω από τον Τίμιο Σταυρό κρύβεται η Ανάσταση του Χριστού και πίσω από το δικό μας σταυρό κρύβεται η δική μας ανάσταση, γι' αυτό η σημερινή ημέρα είναι κάλεσμα στη γιορτή του Σταυρού και του σταυρώματος των δικών μας παθών. Έτσι, με την προσκύνησή μας στον Τίμιο Σταυρό, ας θυμηθούμε πως ο πρώτος Εσταυρωμένος πρόσφερε θυσία τη ζωή του για τη σωτηρία του κόσμου. Αυτό είναι το βαθύτερο νόημα της προσκυνήσεως του Τιμίου Σταυρού. Είναι ο ωραιότερος αγώνας, που μας χαρίζει τη σωτηρία της ψυχής και την αιώνια δόξα της Βασιλείας των ουρανών [8].

Όλη μας η ζωή έχει ανάγκη από την ενίσχυση και την ευλογία του Τιμίου Ξύλου. Ο κάθε ένας χρειάζεται μια βακτηρία, ένα στήριγμα που θα τον στερεώνει και θα τον συγκρατεί. Αυτό το στήριγμα δεν είναι άλλο από το Σταυρό του Κυρίου μας.

Ένας Βυζαντινός ρήτορας του 10ου αιώνα, ο Νικήτας ο Παφλαγών [9], μας προτρέπει να μην παύσουμε να υψώνουμε και να προσκυνούμε καθημερινά τον Σταυρό, μέχρις ότου κατορθώσουμε να περάσουμε τα πονηρά χρόνια της ζωής αυτής και τις δυσκολίες της. Διότι, όπως δεν είναι δυνατόν χωρίς το ηλιακό αυτό φως να επιζήσουμε, έτσι και η ψυχή του ανθρώπου δεν είναι δυνατόν να ζήσει σύμφωνα με το θέλημα του Χριστού χωρίς τις νοερές ακτίνες του Σταυρού του Χριστού [10].

Ας έχουμε ως όπλο και στήριγμα στη ζωή μας τη δύναμη του Σταυρού, για να ξεπερνούμε τις δυσκολίες και τα εμπόδια, τις θλίψεις και τις δοκιμασίες που μας ταλαιπωρούν, ζητώντας το έλεος του Θεού. Ας σηκώσουμε κι εμείς το δικό μας σταυρό και ας ακολουθήσουμε τον Ιησού Χριστό.

Καλό υπόλοιπο της Αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής!

Παραπομπές:

- 1. Τροπάριο α΄ ωδής του Κανόνος της Κυριακής Γ΄ Νηστειών.**
- 2. Μάρκου 8,34.**
- 3. Αγίου Νικολάου Βελιμίροβιτς, Λόγος εις την Γ΄ Κυριακή των Νηστειών (της Σταυροπροσκυνήσεως), Καιρός Μετανοίας» Ομιλίες Β΄, Επιμέλεια - Μετάφραση - Κεντρική διάθεση: Πέτρος Μπότσης.**
- 4. Αγίου Ιγνατίου Μπριαντσανίνωφ, Ο Σταυρός του Χριστού και ο σταυρός του κάθε ανθρώπου.**
- 5. Αγίου Θεοφάνους του Εγκλείστου από το βιβλίο: «Ψωμί για το ταξίδι -Οδοιπορικό Μεγάλης Τεσσαρακοστής», Εκδόσεις Αρμός, σ. 95-96.**
- 6. Πρωτοπρεσβυτέρου Δημητρίου Στανιλοάε, «Στο φως του Σταυρού και της Αναστάσεως», εκδόσεις Ι. Μ. Μεταμορφώσεως του Σωτήρος - Κύμη, σ. 27-35.**
- 7. Αγίου Γερμανού Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, Λόγος εις την προσκύνησιν του Τιμίου και Ζωοποιού Σταυρού εν τω καιρώ τω μεσονηστήμω, PG 98,240D.**

8. Τιμοθέου Παπουτσάκη, Αρχιεπισκόπου Κρήτης, Ομιλίες στα Κυριακά Ευαγγέλια, Αθήναι 1956, σελ. 143.

9. Ο Νικήτας Παφλαγών ή Νικήτας Δαυίδ υπήρξε Βυζαντινός συγγραφέας του 10ου αιώνα. Η καταγωγή του δεν είναι ακριβώς γνωστή. Ήκμασε κατά τις βασιλείες Λέοντος του Σοφού και Κωνσταντίνου Πορφυρογέννητου. Ανέπτυξε πλούσια συγγραφική δραστηριότητα. Υπήρξε ο συγγραφέας περίπου 50 εγκωμίων αγίων, μιας πραγματείας για το τέλος του κόσμου και μιας ερμηνείας των ψαλμών, καθώς και αρκετών ομιλιών. Στα θεολογικά έργα του τονίζει την αντίθεση ανάμεσα στην παντοδυναμία του Θεού και την ταπεινότητα των ανθρώπων.

1ο. Νικήτα Παφλαγόνοσ του και Δαβίδ, Λόγος Β΄ Εις ύψωσιν του τιμίου και ζωοποιού σταυρού, PG 105, 29D.